

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2019. szeptember 12.

Európai Számvevőszék: Az Unió új védelmi terveit teljesítménykockázatokat hordoznak

Az Európai Számvevőszék legújabb áttekintése szerint az uniós tagállamok katonai képességei és együttműködése nem éri el az EU védelempolitikájának jelenlegi ambíció szintjét. A számvevők figyelmeztetnek: alapvetően fontos kihasználni az uniós kezdeményezések és az egyéb védelmi és biztonsági rendszerek közötti szinergiákat. Különösen kritikus kérdés, hogy az EU képes lesz-e a NATO-t kiegészítve elkerülni a párhuzamosságokat és átfedéseket. A közelmúltbeli uniós szintű törekvések, illetve a kapcsolódó finanszírozás javasolt növelése azonban teljesítménykockázatokat vonnak maguk után.

Az európai védelem területén továbbra is elsősorban a tagállamok diktálnak, és 2014-ig kevés uniós szintű intézkedésre került sor. A közelmúlt nemzetközi fejleményei és különböző gazdasági és ipari megfontolások azonban új lendületet adtak az uniós védelmi együttműködésnek. Az EU 2016. évi globális stratégiája és annak a biztonságra és a védelemre vonatkozó végrehajtási terve nyomán számos kezdeményezés és mechanizmus jött létre. Az Európai Bizottság mindezek fényében komoly növelést javasolt az uniós védelmi és külső biztonsági költségvetés terén: a 2014–2020-as időszakban megszavazott 2,8 milliárd euróról a 2021–2027-es időszakban 22,5 milliárd euróra ugrana a kapcsolódó előirányzat.

A számvevők szerint fennáll annak kockázata, hogy a jelenlegi kontrollrendszerek nem tudnak követni az uniós finanszírozás ilyen mértékű növelését. Fontos tényezőnek ítélik azt is, hogy a védelem területe szervesen kötődik a nemzeti szuverenitáshoz. Egyértelmű stratégiai különbségek mutatkoznak az egyes uniós tagállamok között, például nem egységes a felfogásuk a biztonsági fenyegetéseket illetően, és nem egyformán képzelik el az EU szerepét a védelmi politikában. A tagállamok más-más művelet-végrehajtási szabályokat alkalmaznak, és a legkülönbözőbb álláspontokra helyezkednek a katonai erő alkalmazásával kapcsolatban. A számvevők szerint ilyen körülmények között az olyan fogalmak, mint „stratégiai autonómia” vagy „európai haderő”, továbbra is tágak és homályosak.

Hozzáteszik továbbá, hogy elengedhetetlen az uniós kezdeményezések közötti koherencia biztosítása és az egyéb védelmi és biztonsági rendszerekkel fennálló szinergiák kihasználása. Különösen így van ez a NATO esetében, mivel a kollektív védelem tekintetében 22 tagállam

*E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által közzétett áttekintésről.
A tájékoztató teljes szövege itt tölthető le: www.eca.europa.eu.*

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

számára a NATO jelenti az elsődleges keretrendszert. Kulcsfontosságú, hogy az EU képes legyen kiegészíteni a NATO-t, és ezáltal elkerülni a párhuzamosságokat és a NATO funkcióival való átfedéseket.

*„A valódi védelemhez olyan katonai képességeket kell kiépítenünk, amelyekben megvan a lehetőség, hogy képesek legyenek a potenciális fenyegetésektől való elrettentésre – **jelentette ki Juhan Parts, az áttekintésért felelős számvevőszéki tag.** – Ha hiányoznak a siker szempontjából kritikus tényezők és nem tűznek ki egyértelmű célokat, akkor a jelenlegi uniós védelmi kezdeményezések könnyen üres szavak maradhatnak, valódi eredmények nélkül.”*

A védelmi képességek tekintetében egyértelmű szakadék tátong aközött, hogy mit várnak el a tagállamoktól, és hogy azok mit tudnak elfogadni és teljesíteni. A számvevők rámutatnak: az unió katonai képességeit az elmúlt években csorbította a beruházások elégtelen szintje és a tagállami védelmi költségvetések csökkentése, a rendszereket pedig szétaprózottság és párhuzamosságok jellemzik. Tovább súlyosbítja ezt az egységes műszaki szabványok hiánya, ami hátrányos a különböző európai fegyveres erők interoperabilitása szempontjából. Összességében a tagállamok jelenlegi katonai képességei nem érik el az EU védelempolitikájának ambíciószintjét, és ha Európa teljesen magára lenne utalva a védelem terén, e szakadék áthidalásához több százmilliárd euróra lenne szüksége. Ha az Egyesült Királyság kilép az Unióból, az tovább súlyosbítja a helyzetet, mivel ez a tagállam költ a legtöbbet védelemre Európában: az uniós tagállamok együttes kiadásainak mintegy egynegyede származik a brit költségvetésből.

Az elmúlt években számos védelmi vonatkozású kezdeményezés és mechanizmus jött létre, köztük az állandó strukturált együttműködés (PESCO), a koordinált éves védelmi szemle (CARD) és az Európai Védelmi Alap. Ezek a kezdeményezések, valamint az uniós és tagállami költségvetésből származó finanszírozás javasolt növelése „lépésváltásnak” tekinthetők az európai védelem szempontjából. Sikerük azonban nagyban függ egy sor alapfeltételtől, amelyek a számvevők szerint pillanatnyilag még nem teljesülnek. Ezek közül a legfontosabbak:

- eredményes uniós tervezési folyamat;
- a tagállamok részvétele;
- a képességek tekintetében fennálló tényleges szükségletekre gyakorolt hatás;
- az irányítási és elszámoltathatósági keretrendszer.

A szerkesztők figyelmébe

Az áttekintés nem ellenőrzési jelentés: célja, hogy egy-egy konkrét téma kapcsán elemezze és bemutassa a mögöttes tényeket.

Az „Európai védelem” című 9/2019. sz. számvevőszéki áttekintés 23 uniós nyelven érhető el a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).

Az áttekintéssel kapcsolatban a sajtó rendelkezésére áll:

Vincent Bourgeois – E: vincent.bourgeois@eca.europa.eu
T: (+352) 4398 47502 / M: (+352) 691 551 502